

Vergaderjaar 2019–2020

35 361

Wijziging van de Mediawet 2008 in verband met de implementatie van Richtlijn 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie

B

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP¹

Vastgesteld 6 juli 2020

1. Inleiding

De leden van de fracties van de **GroenLinks** en de **PvdA** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben nog een aantal vragen. De leden van de **PvdD**-fractie sluiten zich bij deze vragen aan.

De leden van de **PVV**-fractie hebben van het wetsvoorstel kennisgenomen. Zij wensen nog een aantal vragen te stellen.

2. Inbreng van de fracties van de GroenLinks en de PvdA

De regering heeft gekozen voor een minimum implementatie van de richtlijn, zo constateren de leden van de fracties van de **GroenLinks** en de **PvdA**. Het belangrijkste argument daarvoor was het tijdsaspect, zo begrijpen deze leden. Kan de regering aangeven of, en zo ja, welke van de negen «kan-bepalingen» zij voornemens is alsnog te implementeren en op welke wijze?

Naar het oordeel van de Raad van State houdt de overheid onvoldoende controle op de naleving van de reclame-eisen. Op grond van de (huidige) Mediawet 2008 zijn aanbieders verplicht zich bij de Nederlandse Reclame Code (NRC) aan te sluiten. Het Commissariaat voor de Media (hierna: het

¹ Samenstelling: Essers (CDA), Ganzevoort (GL), Sent (PvdA), Van Strien (PVV), Van Apeldoorn (SP), Atsma (CDA), Nooren (PvdA), Pijlman (D66), ondervoorzitter, Schalk (SGP), Bikker (CU), (voorzitter), Klip-Martin (VVD), De Bruijn-Wezeman (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), De Blécourt-Wouterse (VVD), Van der Burg (VVD), Dessing (FVD), Doornhof (CDA), Gerbrandy (OSF), Nanninga (FVD), Nicolai (PvdD), Pouw-Verweij (FVD), Veldhoen (GL), Vendrik (GL), Van der Voort (D66) en De Vries (Fractie-Otten).

Commissariaat) houdt op die verplichting toezicht en beschikt over handhavingsbevoegdheden. Het Commissariaat kan echter niet handhavend optreden jegens aanbieders in het geval zij de gedragscodes onvoldoende naleven of wanneer de gedragscodes zelf niet overeenstemmen met de reclame-eisen die in de gewijzigde Richtlijn audiovisuele mediadiensten zijn opgenomen. De reglementen van de Stichting Reclame Code (SRC) voorzien niet in bindende geschilbeslechting. Bovendien kunnen de Reclame Code Commissie en het College van Beroep slechts aanbevelingen doen en vrijblijvende adviezen geven. Het is daarom volgens de Raad van State de vraag of dit stelsel voldoet aan de eisen van de richtlijn.

De regering zegt in reactie hierop dat de SRC een aantal instrumenten ter beschikking heeft voor handhaving van de materiële normen zoals neergelegd in onder meer de Nederlandse Reclame Code en dat vanuit de sector geen signalen zijn ontvangen dat deze instrumenten ontoereikend zouden zijn vanuit het oogpunt van doeltreffende handhaving. De leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA vragen de regering uiteen te zetten welke instrumenten de SRC ten dienste staan, in hoeverre die handhaafbaar zijn en of gelet op deze uiteenzetting voldaan is aan hetgeen de richtlijn vereist, mede in het licht van het feit dat er mogelijk sprake zal zijn van buitenlandse aanbieders, die wellicht minder geneigd zullen zijn tot naleving van de NRC en de door de Reclame Code Commissie/het College van Beroep gedane aanbevelingen/adviezen dan Nederlandse aanbieders. Welke middelen staan ten dienste als van dat laatste sprake zal zijn?

Op grond van de onderhavige implementatie wordt een groot aantal nieuwe taken bij het Commissariaat belegd. De leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA vernemen graag of bij het Commissariaat op dit moment voldoende kennis en capaciteit aanwezig zijn voor deze uitbreiding van werkzaamheden, en zo nee, wat de regering voornemens is op dit vlak te doen.

Wat is de reden dat de regering in artikel 4.1 lid 3 bepalingen heeft opgenomen die keuzevrijheid introduceren voor classificatiesystemen voor media-aanbieders? Waarom maakt Nederland een uitzondering op het «country of origin» principe? Hoe beoordeelt de regering de uitvoeringstoets van het Commissariaat, waaruit blijkt dat het toetsen van de alternatieve systemen hooguit marginaal kan zijn? Deelt de regering de analyse van het NICAM dat artikel 4.1 lid 3 de bescherming van kinderen zal verslechteren omdat de Kijkwijzer niet meer gebruikt hoeft te worden en er een wildgroei zal ontstaan van pictogrammen in andere lidstaten? Zo ja, wat gaat de regering doen om de bescherming op gelijk niveau te houden? Is zij bereid om lid 3 van artikel 4.1 te laten vervallen? Zo nee, waarom niet? Deelt zij de mening van het NICAM dat het mogelijk is dat lidstaten kritiek zullen hebben op de Nederlandse wijze van implementeren van deze richtlijn. Zo nee, waarom niet? Was het niet beter geweest om in het derde lid criteria op te nemen waaraan de vergelijking door de aanbieder moet voldoen? Indien de regering het daarmee eens is, hoe zal zij deze criteria opnemen? Indien de regering het daar niet mee eens is, wat zijn daarvoor de redenen?

Wat is de reden dat de regering geen concrete doelen heeft opgenomen voor toegangsdiensten zoals audiodescriptie of inzet van een tolk Nederlandse Gebarentaal? Is zij bereid om afspraken te maken met de belangenorganisaties en kennisorganisaties van mensen met een beperking over de kwaliteit en minimumpercentages voor alle toegangsdiensten? Zo nee, waarom niet?

3. Inbreng van de PVV-fractie

De regering wil, zo lezen de leden van de **PVV**-fractie, komen tot een gemoderniseerd rechtskader opdat tot een evenwichtssituatie kan worden gekomen tussen de toegankelijkheid van online aanbieders van media- en videoplatformdiensten en onder andere consumentenbescherming. Het wetsvoorstel strekt tot implementatie van de richtlijn 2018/1808 (Pb EU L 3030/69) waarmee de richtlijn audiovisuele mediadiensten 2010/13/EU (Pb EU L 95/1) wordt gewijzigd. Hoofddoel moet blijven de levering van programma's ter informatie, vermaak of educatie. De Europese Commissie maakt zich zorgen over de inhoud van de programma's omdat bepaalde programma's de gebruikers kunnen vormen en beïnvloeden. Programma's die de lichamelijke, geestelijke dan wel morele ontwikkeling van minderjarigen aan kunnen tasten moeten worden voorkomen. Burgers moeten worden beschermd tegen het aanzetten tot haat, geweld en terrorisme en daarom moeten er richtsnoeren worden opgesteld met inachtneming van de doelstellingen van algemeen belang. Passende maatregelen voor de bescherming van minderjarigen die nu ook al van toepassing zijn op televisie-uitzendingen moeten daarom ook gelden voor audiovisuele mediadiensten.

De EU wil grip krijgen op programma's van audiovisuele mediadiensten die aansporen tot discriminatie of schadelijk zijn voor de gezondheid en/of de veiligheid en/of schadelijk zijn voor het milieu. De EU wil grip krijgen op bepaalde reclame-uitingen en wil dat 30% van de producties Europees is. Hierbij is zelfregulering via gedragscodes het aanbevolen controle-middel. Hoe staat de regering tegenover de toenemende invloed van de EU op onze nationale media (de publieke omroep en audiovisuele mediadiensten) door deze wetswijziging?

Kan de regering de zorg van de leden van de PVV-fractie wegnemen dat met deze wetswijziging de eenzijdige aandacht bij de publieke omroep en keuze in programmering bij audiovisuele mediadiensten voor EU-gereleerde onderwerpen, voor genderneutraliteit, identiteitspolitiek, de rassenwaan, de diversiteitspolitiek, de multiculturele samenleving waaronder de massa-immigratie en voor het klimaatbeleid nog verder zal toenemen?

Kan de regering uitleggen waarom de zorg dat met deze wetswijziging de Europese Commissie mede bepaalt wat de Nederlandse samenleving wel/niet mag zien, niet aan de orde is? Kan de regering aangeven waarom met deze wetswijziging de objectieve, onafhankelijke en kritische onderzoeksjournalistiek niet onder druk komt te staan?

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ziet de memorie van antwoord met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag binnen **vier weken** na vaststelling van dit voorlopig verslag.

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Bikker

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Bergman